

RIMSKA REPUBLIKA

Rimska država je postala republika po odstavitvi zadnjega kralja. Trajala je od 509 pr. n. št. do 27 pr. n. št. Ko so odstavili zadnjega kralja, so prebivalci Rima sodelovali pri vladanju in nadzoru države tako, da so volili svoje predstavnike - konzule. Tako obliko vladanja imenujemo republika.

Odrasli svobodni moški so imeli pravico voliti in biti izvoljeni, sklepati zakonite poroke ter se zaposliti kot javni uradniki. Volili so dva konzula letno, ki sta izmenično poveljevala vojski in vodila državo. Konzuloma je pri vladanju pomagal senat. Preprosto ljudstvo je v senatu zastopal ljudski tribun.

Rimski državljani so bili svobodni ljudje, ki so bili rojeni v Rimu in imeli latinščino za materni jezik. Delili so se na bogate **patricije** (so bili pripadniki starih bogatih rimskih plemiških družin. Bili so lastniki velikih posesti, ki so jih obdelovali sužnji. Menili so, da lahko le oni sestavljajo zakone in vodijo državo) in revne **plebejce** (to so trgovci, obrtniki in kmetje. Predstavljali so večino prebivalstva. Čeprav so imeli moški volilno pravico, so imeli le malo politične moči). Med skupinama je pogosto prihajalo do sporov.

Konec republike:

Julij Cezar je bil sposoben vojaški poveljnik. Premagal je Galce (Kelte v Švici in današnji Franciji) in s tem pridobil ugled. Kmalu je proti volji senatorjev odšel v Rim, kjer je v državljanski vojni porazil vojsko senata. Ko je prišel na oblast, je razširil senat in vanj vključil svoje podpornike.

Cezar je republiko začel voditi sredi 1. st. pr. n.št. Dal se je razglasiti za diktatorja, postal je edini državni vladar, vrhovni svečenik in vrhovni poveljnik vojske.

Julij je pomagal revnim volivcem z razdeljevanjem žita. Odsluženi vojaki pa so dobili zemljo ter povišanje plač. Uvedel je tudi nov julijanski koledar. Vse to pa senatorjem ni bilo všeč, nanj so bili ljubosumni, zato so sestavili zaroto in ga ubili. Ko je umrl, ga je nadomestil njegov nečak Gaj Oktavijan Avgust, ki je republiko spremenil v cesarstvo.

POJMI:

Republika: je oblika vladavine. Beseda nam sporoča, da je ljudstvo udeleženo pri odločanju o državnih zadevah.

Konzul: je v republiki nadomestil kralja. Dva konzula skupaj sta vodila rimsko republiko. Bila sta izvoljena za dobo enega leta.

Diktator: v času vojnih nevarnosti je prevzel oblast eden od obeh konzulov in dobil naziv diktator.

Senat: je bil zbor izkušenih starejših mož, ki so prihajali iz bogatih družin. Senatorji so upravljali svojo nalogo do smrti. Imeli so velik vpliv na zunanjo in notranjo politiko.

Patriciji: so bili predstavniki plemstva v starem Rimu. Spadali so v višji sloj, imeli so politične pravice. Bili so bogati.

Plebejci: bili so svobodni možje, na primer trgovci, obrtniki, kmetje. Mnogi so bili revni, a ker so imeli rimsko državljanstvo so imeli volilno pravico.

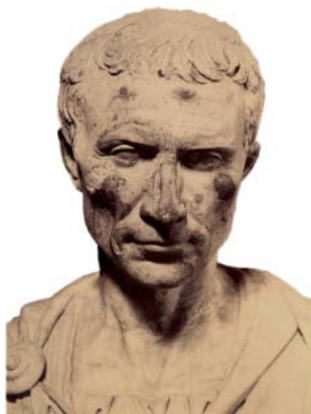
Ljudski tribun: je bil zakonit predstavnik plebejcev pri starih Rimljanih. Lahko je nasprotoval zakonom. Tej pravici pravimo pravica veta.

Pravica veta: je pravica osebe, da z nasprotovanjem prepreči sprejem zakona.

Enakost pred zakonom: to pomeni, da so vsi državljani enaki pred zakonom ne glede na premoženje.

Veteran: je izkušen vojak, ki je sodeloval v več vojnah.

Pri iskanju podatkov naju je presenetilo, da je bil Julij Cezar ubit zaradi prijaznosti.

Julij Cezar

(vir: http://stres.a.gape.org/skrb_za_genom/SETH/seth.htm)

Senat

(vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimski_senat)

VIRI:

1. Razpotnik Jelka Miranda , Snoj Damjan (2015). Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino v sedmem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. Str. 61-62, 66.
2. Kerrigan Michael (2002). Stari Rim in Rimsko cesarstvo. Ljubljana: Cankarjeva založba. Str. 30-33.
3. http://www.dijaski.net/gradivo/zgo_sno_rimski_imperij_02?r=1 [24.3.2017].
4. http://www.dijaski.net/gradivo/zgo_sno_rimljani_11?r=1 [24.3.2017].
5. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Diktator> [24.3.2017].
6. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Konzul> [24.3.2017].
7. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Magistrat> [24.3.2017].
8. [https://sl.wikipedia.org/wiki/Patriciji_\(plemstvo\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Patriciji_(plemstvo)) [24.3.2017].
9. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Plebejci> [24.3.2017].
10. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Republika> [24.3.2017].
11. <https://sl.wikipedia.org/wiki/Veteran> [24.3.2017].
12. <http://bos.zrc-sazu.si/cgi/neva.exe?name=ssbsj&tch=14&expression=zs%3D84246> [24.3.2017].
13. http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=tribun [24.3.2017].
14. <https://zakonodaja.com/ustava/urs/14-clen-enakost-pred-zakonom> [24.3.2017].